

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 36 ja 37 §:n sekä maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 36 ja 37 §:n sekä maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 141/2017 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta (StVM 15/2017 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 12 luvun 11 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1640/2009,

muutetaan 8 luvun 10 §:n 1 momentti, 10 luvun 2 §:n 3 momentti, 11 luvun 4 §:n 1 momentti ja 7 §, 12 luvun 4 §:n 2 momentti sekä 13 luvun 2 §:n 1 momentti ja 10 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 8 luvun 10 §:n 1 momentin suomenkielinen sanamuoto ja 11 luvun 4 §:n 1 momentti laissa 1246/2010, 8 luvun 10 §:n 1 momentin ruotsinkielinen sanamuoto ja 13 luvun 2 §:n 1 momentti laissa 1113/2005, 11 luvun 7 § laissa 1142/2010 ja 13 luvun 10 §:n 2 momentti laissa 943/2016, sekä

lisätään 8 luvun 13 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 532/2009, uusi 2 momentti, 11 lukuun uusi 5 a § sekä 12 luvun 1 §:ään uusi 2 momentti ja 12 lukuun uusi 12 §, seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 155/2017 vp

8 luku

Sairauspäiväraha ja osasairauspäiväraha

10 §

Yrittäjän oikeus sairauspäivärahaan omavastuuajalta

Sen estämättä, mitä 7 §:n 1 momentissa säädetään, vakuutetulle, jolla on työkyvyttömyyden alkaessa voimassa yrittäjän eläkelaiissa tarkoitettua eläketurvaa koskeva vakuutus, maksetaan omavastuuajan korvauksena sairauspäivärahaa työkyvyttömyyden ajalta, lukuun ottamatta työkyvyttömyyden alkamispäivää, 7 §:n 1 momentin mukaisen omavastuuajan päättymiseen asti.

13 §

Muut osasairauspäivärahaan sovellettavat säännökset

Osasairauspäivärahaan ei kuitenkaan sovelleta sairauspäivärahaa koskevaa 11 luvun 5 a §:ää.

10 luku

Erityishoitoraha

2 §

Erityishoitorahan maksamisen edellytykset

Erityishoitorahaa maksetaan samalta ajalta molemmille vanhemmille, jos lääkäri on katsonut molempien vanhempien hoitoon tai kuntoutukseen osallistumisen tarpeelliseksi. Edellä tarkoitettun kotihoidon ajalta erityishoitorahaa ei kuitenkaan makseta samalta ajalta molemmille vanhemmille, ellei kyse ole saattohoidosta.

Eduskunnan vastaus EV 155/2017 vp

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

4 §

Vakuutetun esittämä työtulo ja vanhempainpäivärahan suuruus edeltävän vanhempainpäivärahan perusteena olleiden työtulojen mukaan

Kansaneläkelaitoksen on hakemuksesta arvioitava, mitä on pidettävä vakuutetun työtuloina hänen työkyvyttömyytensä tai vanhempainpäivärahaoikeutensa taikka erityishoitorahaoikeuden alkamista välittömästi edeltäneiden kuuden kuukauden aikana. Päivärahaetus määräytyy vakuutetun luotettavasti selvittämien kuuden kuukauden työtulojen perusteella edellyttäen, että työtulot ovat jatkuvasti olleet kahdella kerrottuna vähintään 20 prosenttia suuremmat kuin 3 §:ssä tarkoitettut, verotuksessa todetut työtulot, jotka on tarkistettu 1 §:n 4 momentin mukaisesti. Edellä mainitut työtulot otetaan huomioon vain ajalta, jona henkilö on ollut tämän lain mukaisesti Suomessa vakuutettuna.

5 a §

Sairauspäivärahan määräytyminen vakuutetun ollessa työkyvytön vain johonkin työhönsä

Jos vakuutettu tulee työkyvyttömäksi työskennellessään samanaikaisesti kahdessa tai useammassa työsuhteessa taikka omassa työssä ja on työkyvytön vain johonkin työhönsä, sairauspäiväraha määräytyy tästä työstä aiheutuneen ansionmenetyksen perusteella. Vakuutetun tulee esittää työtulot työkyvyttömyyden alkamista välittömästi edeltäneen kuuden kalenterikuukauden ajalta. Yrittäjän tulee esittää selvitys yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vahvistetusta työtulosta. Sen estämättä, mitä muualla tässä laissa säädetään sairauspäivärahan määräytymisestä, sairauspäivärahan perusteena käytetään kuudelta kuukaudelta esitettyjä kahdella kerrottuja työtuloja. Työtuloa määrättäessä työ- tai virkasuhteessa saaduista työtuloista vähennetään 5 prosentin suuruiset tulonhankkimiskulut ja tehdään vakuutusmaksuvähennys siten kuin 4 a §:ssä säädetään. Tätä säännöstä ei kuitenkaan sovelleta, jos kysymyksessä on hyvin vähäinen työskentely toisessa työssä.

Jos vakuutetun työkyvyttömyys jatkuu ja hän tulee työkyvyttömäksi kaikkiin töihinsä, sairauspäiväraha määräytyy työkyvyttömyyden alkamista edeltäneiden työtulojen perusteella siten kuin tässä luvussa säädetään.

7 §

Sairaus- ja vanhempainpäivärahan sekä erityishoitorahan vähimmäismäärä

Sairaus- ja vanhempainpäivärahan sekä erityishoitorahan vähimmäismäärä on 22,89 euroa arkipäivältä. Tätä rahamäärää tarkistetaan siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa säädetään. Päivärahan vähimmäismäärää koskeva rahamäärä vastaa sitä kansaneläkeindeksin piste-

Eduskunnan vastaus EV 155/2017 vp

lukua, jonka mukaan vuoden 2010 tammikuussa maksettujen kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

12 luku

Päivärahaetuuden suhde muihin etuuksiin

1 §

Päivärahaetuuksien keskinäinen yhteensovitus

Jos vakuutetulle myönnetään takautuvasti samalle ajalle muuta tämän lain mukaista päivärahaetuutta, Kansaneläkelaitoksella on oikeus periä muu etuus maksettua päivärahaa vastaavalta osalta.

4 §

Sairauspäivärahan suhde työeläkelakien mukaiseen osatyökyvyttömyyseläkkeeseen

Jos vakuutettu saa 1 momentin mukaista osatyökyvyttömyyseläkettä tai sitä vastaavaa muuta kuin täyttä työkyvyttömyyseläkettä ja oikeus osatyökyvyttömyyseläkkeeseen tai sitä välittömästi edeltävään työkyvyttömyyseläkkeeseen on alkanut ennen sen kalenterivuoden alkua, jota koskevat työtulot ovat sairauspäivärahan määräämisen perusteena, sairauspäivärahasta ei vähennetä osatyökyvyttömyyseläkettä. Sairauspäivärahasta ei vähennetä osatyökyvyttömyyseläkettä tai muuta kuin täyttä työkyvyttömyyseläkettä myöskään silloin, kun sairauspäivärahan määräämisen perusteena käytetään 11 luvun 4 §:n mukaisia työtuloja ja ne ovat kokonaisuudessaan osatyökyvyttömyyseläkkeellä tai sitä edeltävällä täydellä työkyvyttömyyseläkkeellä oloajalta. Muutoin osatyökyvyttömyyseläke vähennetään sairauspäivärahasta.

12 §

Muun etuuden vähentäminen sairauspäivärahasta ja erityishoitorahasta

Jos sairauspäivärahasta tai erityishoitorahasta vähennetään samalta ajalta kuukausittain maksettavaa muun lain mukaista etuutta, päivärahasta vähennetään arkipäivää kohti muun etuuden kuukausimäärän kahdeskymmenesviidesosa.

Eduskunnan vastaus EV 155/2017 vp

13 luku

Työterveyshuoltoa koskevat korvaukset

2 §

Yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän oikeus työterveyshuollon korvaukseen

Työterveyshuoltolain 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettulla yrittäjällä ja muulla omaa työtään tekevällä, joka on järjestänyt itselleen edellä 1 §:ssä tarkoitettua työnantajan velvollisuudeksi säädettyä tai määrättyä työterveyshuoltoa, on oikeus saada korvausta tästä toiminnasta aiheutuneista tarpeellisista ja kohtuullisista kustannuksista. Vastaava oikeus on myös edellä tarkoitettulla yrittäjällä ja muulla omaa työtään tekevällä, joka on työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettujen työeläkelakien mukaisella kuntoutustuella tai työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisella määräaikaisella tapaturmaeläkkeellä ja jonka maatalousyrittäjän eläkelain tai yrittäjän eläkelain mukainen vakuutus on päätetty työkyvyttömyyden johdosta. Tällaiseen yrittäjään ja muuhun omaa työtään tekevään sovelletaan silloin, mitä tässä luvussa yrittäjistä säädetään.

10 §

Korvauksen suorittaminen muulle kuin työnantajalle

Jos 2 §:ssä tarkoitettut yrittäjän tai muun omaa työtään tekevän työterveyshuoltopalvelut on järjestetty työterveyshuoltolain 7 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, Kansaneläkelaitos voi yrittäjän tai muun omaa työtään suorittavan suostumuksella sopia korvauksen suorittamisesta palvelujen tuottajalle 15 luvun 9 §:n 2 momentin mukaista suorakorvausmenettelyä käyttäen. Jos palvelut on järjestetty työterveyshuoltolain 7 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla, edellytyksenä on lisäksi, että kyseessä on terveyskeskusta ylläpitävän kunnan ostopalvelu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 8 luvun 10 §:n 1 momenttia, 11 luvun 5 a §:ää ja 12 luvun 12 §:ää sovelletaan, jos työkyvyttömyys tai etuusosoikeus alkaa 1 päivänä tammikuuta 2018 tai sen jälkeen.

Lain 8 luvun 13 §:n 2 momenttia sovelletaan osasairauspäivärahaan, kun vakuutetun oikeus osasairauspäivärahaan alkaa 1 päivänä tammikuuta 2018 tai sen jälkeen.

Lain 13 luvun 2 §:ää sovelletaan yrittäjän tai muun omaa työtään tekevän sellaisten työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen, jotka syntyvät 1 päivänä tammikuuta 2018 tai sen jälkeen.

Laki

maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain (859/1984) 1 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 817/2008, seuraavasti:

1 §

Sairausvakuutuslain (1224/2004) 13 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua maatalousyrittäjää koskevasta työterveyshuoltolain (1383/2001) 12 §:n mukaiseen työterveyshuoltoon kuuluvasta tilakäynnistä tai työpaikkaselvityksestä aiheutuneet kustannukset korvataan valtion varoista. Korvauksesta vähennetään se määrä, joka korvataan sairausvakuutuslain nojalla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) 37 §:n 1 momentti ja 67 §, sellaisina kuin ne ovat, 37 §:n 1 momentti laissa 1143/2010 ja 67 § laissa 1344/2016, sekä
lisätään 36 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

36 §

Kuntoutusrahaa vähentävät ansionmenetyskorvaukset ja ulkomailta maksettavan korvauksen vaikutus

Jos kuntoutusrahasta vähennetään samalta ajalta kuukausittain maksettavaa muun lain mukaisesta etuutta, kuntoutusrahasta vähennetään arkipäivää kohti muun etuuden kuukausimäärän kahdeskymmenesviidesosa.

Eduskunnan vastaus EV 155/2017 vp

37 §

Osittain yhteensovittavat tulot

Jos kuntoutuja saa ammatillisena kuntoutuksena järjestetyn koulutuksen tai siihen liittyvän harjoittelun ajalta säännöllisesti työtuloja, nämä tulot vähennetään samalta ajalta maksettavasta kuntoutusrahasta siltä osin kuin niiden määrä ylittää 32 §:n 3 momentin mukaisesti määräytyvän kuntoutusrahan määrän kerrottuna kahdellakymmenelläviidellä. Yhteensovitusta tehtäessä tulot kohdistetaan lukukausittain ajalle, jolta kuntoutusrahaa myönnetään.

67 §

Indeksitarkistus

Kuntoutusraha, joka määräytyy 32 tai 33 §:n mukaan, tarkistetaan kalenterivuosittain työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitettulla työeläkeindeksillä. Vastaavasti 35 §:n mukaan määräytyvä kuntoutusraha sekä 35 §:ssä tarkoitettu rahamäärä tarkistetaan noudattaen kansaneläkeindeksistä annettua lakia (456/2001).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Lain 36 §:n 3 momenttia sovelletaan, kun kuntoutus alkaa 1 päivänä tammikuuta 2018 tai sen jälkeen.

Helsingissä 8.12.2017

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri